

Van alle Europese landen heeft Nederland de grootste bijensterfte. Natuurbeheerders maken zich grote zorgen over de gevolgen die dit heeft voor onze voedselketen. Wetenschappers en imkers uit de hele wereld zien landbouwgif als de belangrijkste oorzaak van de sterfte. De producenten van dit middel ontkennen ieder causaal verband. In Nederland ziet de belangrijkste adviseur van de overheid op dit gebied, Wageningen Universiteit en Research-centre (WUR), de pesticiden ook niet als grootste probleem van de bijensterfte. Vanwege de grote economische belangen is een verband tussen de dood van de bijen en het gebruik van het landbouwgif een gevoelig onderwerp op de Haagse politieke agenda.

De ZEMBLA-aflevering 'Moord op de honingbij' wordt herhaald op dinsdag 15 maart om 10.25 uur bij de VARA op Nederland 2.

Bedreiging voor de voedselvoorziening

De massale bijensterfte is een grote bedreiging voor onze voedselvoorziening. Zonder bijen geen groenten, geen noten, geen chocolade, geen koffie en geen fruit. Tachtig procent van alle planten op aarde zijn voor de voortplanting of evolutie afhankelijk van de bestuiving van de bij. De sterfte-explosie loopt gelijk met de invoering van een nieuw type insecticide, imidacloprid, dat in de jaren negentig op de markt kwam. Het middel werkt continu, omdat het preventief op de zaden is aangebracht waardoor de hele plant giftig wordt. Bijen die in aanraking komen met de pollen en het stuifmeel, nemen het gif mee naar de bijenkorf. De bijen worden dan ziek en gaan dood.

Verboden in Frankrijk

Wereldwijd zijn publicaties verschenen waarin het verband tussen pesticiden en bijensterfte wordt aangetoond. ZEMBLA sprak daarover met de Franse wetenschapper prof. Jean-Marc Bonmatin, verbonden aan de Universiteit van Orleans. Bonmatin: 'Lange, gecompliceerde studies hebben uitgewezen dat pesticiden zoals imidacloprid voor bijen een probleem geven en dus heeft in Frankrijk de Minister van Landbouw besloten dat middel te verbieden.'

Geen Nederlands onderzoek

In Nederland is het middel niet verboden. De belangrijkste adviseur van het Ministerie van Landbouw, bijenonderzoeker dr. T. Blacquiere van Plant Research International (PRI, onderdeel van de Wageningse Universiteit), maakt zich weinig zorgen over de pesticiden. In ZEMBLA zegt hij dat hij de invloed van pesticiden op bijen nooit heeft onderzocht. Volgens hem zijn er andere oorzaken van de bijensterfte: 'Het komt door slechte imkers en door de varroamijt, een parasiet waar onze honingbij niet tegen is opgewassen.'

Imker K. van de Poel verloor tienduizenden bijen. De varroamijt is volgens hem niet de oorzaak, maar de pesticiden. Van de Poel: 'Ik imker al vijftig jaar en ik ken een erkend expert bijenhouden, die het ook al jaren doet, ook zijn bijen zijn dood. Het is slecht vol te houden dat wij slechte imkers zijn.'

Aan het woord komen: Tjeerd Blacquière (Wageningen UR), Jeroen van der Sluijs (Universiteit Utrecht en adviseur Bijenstichting), Aat Rietveld (Ned. Bijenhouders Ver.), Romeé van der Zee (Nederlands Centrum Bijenonderzoek) imker K. van der Poel en Jaap Molenaar (Bijenstichting).

Samenstelling en regie: Hetty Nietsch.□

Research: Manon Blaas.

□Eindredactie: Kees Driehuis.

De ZEMBLA-aflevering 'Moord op de honingbij' wordt herhaald op dinsdag 15 maart om 10.25 uur bij de VARA op Nederland 2.x

VN Rapport

Het milieubureau van de Verenigde Naties (UNEP) luidt de noodklok over de internationale bijenpopulatie. Op sommige plekken in de wereld is het aantal bijen met wel 85 procent gedaald. Dat kan leiden tot een internationale crisis, aldus een VN-rapport dat naar buiten is gebracht. Lees het rapport [hier](#) (pdf, ENG)